

М. М. Вегеш, М. Ю. Токар

Яцко Павло

ЯЦКО Павло (10. 06. 1886, с. Перечин, нині місто Ужгородського р-ну Закарпатської обл. — 22. 08. 1938, Ужгород) — культурно-освітній діяч. Навчався у Пряшівській учительській семінарії (нині Словаччина), де почав формуватися як національно свідомий український патріот. Учителював у Перечині. Учасник 1-ї світової війни у складі австро-угорської армії (1917—1918). У 1920 взяв активну участь у роботі першої учительської конференції у м. Берегове (нині Закарпатської обл.). Обраний першим головою «Учительської громади», членом президії товариства «Просвіта». Був присутній на перших зборах «Просвіти» в Ужгороді (29 квітня і 9 травня 1920), з його ініціативи 12 грудня 1920 осередок цього товариства засновано у Перечині. Саме Перечинська «Просвіта» на чолі з Я. першою серед подібних осередків створила духовий оркестр (1922). Від 1923 — заступник голови Руської хліборобської (земледільської) партії, після її реорганізації — активіст Християнсько-народної партії, яку очолював А. Волошин. Про майбутнього президента Карпатської України Я. написав ґрунтовний біографічний нарис «Августин Волошин», опублікований у книзі «Августин Волошин. Єго життя и діяльність» (Уж., 1924). У численних статтях у крайовій періодиці порушував важливі проблеми культурно-освітнього та політичного характеру, уклав низку методичних рекомендацій учителям. У літературно-науковому відділі товариства «Просвіта» очолював друкарську справу. Активна громадська діяльність викликала занепокоєння владних структур краю; щоб послабити вплив Я. на просвітян цього регіону його перевели до Ужгорода, де він очолив горожанську школу. В Ужгороді Я. продовжив активну діяльність: став спочатку заступником голови учительського товариства, а згодом його головою, 1930 обраний головою міської «Просвіти». Упродовж 1930-х рр. виступав організатором чисельних культурно-національних вечорів, присвячених видатним українським літературним та історичним персоналіям.

Рекомендована література

1. Ганич Й., Кул Ю., Шейко Ю. та ін. Перечин. Перечин, 1999;
2. Токар М. Персоналії Закарпатської «Просвіти»: Павло Яцко // Слово. 2000, 4 листоп.

Бібліографічний опис:

Яцко Павло / М. М. Вегеш, М. Ю. Токар// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890209>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).